

Ketlikers oan it wurd - Mevr. J. de Boer - de Vries

uit: De Raaptepper 16e jaargang, nr 2, herfst 2002

Maandagmorgen, half tien. Ben ik niet te vroeg, had ik deze afspraak niet voor een ander tijdstip moeten maken? Deze vragen had ik me niet hoeven te stellen, want voordat ik mijn bezoek aan kan kondigen zwaait de deur open en word ik welkom geheten door mevrouw de Boer. En àls de deur bij haar open zwaait wordt de bezoeker meteen geconfronteerd met de passie van de bewoonster... poppen, kleding, verzamelingen uit vroegere tijden. En over deze hobby/passie laten we mevrouw de Boer aan het woord.

"Ik ben geboren op 14 december 1918 in Ede, waar mijn vader in 1916 tijdens de Eerste Wereld oorlog twee jaar gelegerd was. Mijn moeder was meegereisd naar Ede en daar ben ik dus geboren. Enkele weken na mijn geboorte, januari 1919, vertrok het jonge gezin weer naar Heerenveen naar hun eigen woning. Via werk in Gorredijk zijn we naar Leeuwarden verhuisd, waar ik mijn meisjesjaren door gebracht heb".

Na de lagere school volgde de ULO (de latere MAVO) en een naai- en modeontwerpopleiding. Jannie de Vries had graag verder willen studeren, maar in die tijd was verder leren een uitzondering. Ze herinnert zich nog goed, dat er van de schoolklas slechts één meisje naar de HBS (HAVO) ging.

Dat Jannie een meisje met meer schwing en durf was blijkt wel uit het feit dat ze met haar achttiende jaar reeds het rijbewijs had.

Inmiddels is Jannie de Vries, Jannie de Boer - de Vries geworden. Afhankelijk van benoemingen en promoties van haar man verhuisde het gezin De Boer (er zijn drie zonen geboren) meerdere malen, met als laatste standplaats Sneek, waar de heer de Boer als directeur van Gemeentewerken tot zijn pensioen werkzaam is geweest.

Daarna werd er rondgekeken naar een woning in een enigszins bosrijke omgeving. Dat werd dus W.A. Nijenhuisweg 8 in Katlijk, nu 27 jaar geleden. De hobby van Jannie de Boer om poppenkleding te maken was reeds in Sneek geboren en dus moesten de eerste spulletjes mee verhuizen naar de boerderij in Katlijk.

Geïnspireerd door kleding en poppen

"Ach, eigenlijk is dat moment gekomen toen de drie jongens voor hun studie de deur uit gingen. Mijn tijdsbesteding was toen naar mijn idee wat leeg en ik vond dat het tijd werd dat ik creatiever bezig zou zijn. Mijn gave van kunnen lag duidelijk op het gebied van ontwerpen van kleding. Bovendien werd ik gegrepen door de schitterende platen in de studieboeken van één van de kinderen die kunstgeschiedenis studeerde en vanaf die periode ben ik mij steeds meer gaan verdiepen in de geschiedenis en ontwikkeling van mode en kleding".

De kennis groeide door nog meer te lezen en te verzamelen ("bewaren van alles wat ooit nog eens gebruikt kan worden zat als meisje al in mij"), te ordenen, te verdiepen in de vaderlandse- en algemene geschiedenis, boeken te kopen of te lenen en door steeds meer te creëren. Er zijn zoveel boeken op het gebied van kleding: boeken over schoenmode, over hoeden, tassen, sieraden, je kunt het zo gek niet bedenken. Waar in de eerste jaren de creaties willekeurig ontstonden, groeide na de verhuizing naar Katlijk langzamerhand een systeem in de verzameling en ook in de toekomstbeelden, die nog uit het brein van Jannie de Boer moesten opborrelen. Het hoofdthema werd en is nog steeds "De vrouw en haar kleding". Dit thema loopt van 500 jaar na Chr. tot 1950 en is onderverdeeld in drie sub-thema's:

- van de Middeleeuwen tot Napoleon
- vanaf Napoleon tot 1950
- Koninginnen en hun kleding 'all over the world'.

Mevrouw de Boer met een van haar poppen.

Bij het laatste thema moet men altijd rekening houden met de strenge regels en voorwaarden die gelden voor het correct weergeven van kleding van leden van een koninklijk huis.

Waarom de ontwerpen en modeontwikkeling eigenlijk alleen op de adel van toepassing zijn gebracht? "Ach ja, hoewel klederdracht is ontstaan uit 'de rok en het jak', de kleding van het gewone volk dus, kan men daar juist amper spreken van ontwikkeling, omdat die kleding altijd functioneel moest zijn, terwijl de kledingdracht in de hogere kringen uitgroeide en zich ontwikkelde tot alles wat mijn poppen laten zien. Ook de stoffen, die gedragen werden, hebben te maken met dragen tijdens werk of dragen tijdens niets doen".

De benodigde materialen

"Allereerst bewaar ik zelf van alles en nog wat: je kunt maar nooit weten... Ik heb veel rondgestruind op rommelmarkten en mijn ogen daar goed de kost gegeven. Verder heb ik in die productieve tijd ook veel spulletjes gekregen van kennissen, vrienden en familie. Waar ik ook zou wonen, mijn huis zou altijd te klein zijn voor mijn interesse."

De poppen

"Ja, ook die heb ik zelf gemaakt. De kopjes heb ik gekocht, maar de lichamen zijn gemaakt van katoen en stevige vulling. De verhoudingen tussen hoofd, nek, romp, armen en benen zijn heel belangrijk. Wanneer armen en benen te kort zijn wordt het geheel minder fraai.

Wanneer ik een afbeelding van een kledingstuk zie, zie ik het ook meteen in het platte vlak voor me op tafel liggen. Sommige onderdelen zijn op de naaimachine gemaakt, maar heel veel klein naaiwerk is met de hand gedaan. Er zijn door mij in de loop der tijd 145 poppen aangekleed, lopende van 500 na Chr. tot 1950."

Met het ontwerpen en creatief bezig zijn is Jannie de Boer 10 jaar geleden gestopt. In 1992 is haar man vrij plotseling overleden en met het verlies van haar man verloor mevrouw De Boer ook de behoefte en de inspiratie om nog meer ontwerpen te maken. Wel heeft ze de lezingen, die ze soms drie keer per week hield, voort gezet. Ze herinnert zich nog best de allereerste lezing: dat was in een hotel in Heerenveen voor vrouwen van tandartsen. Jannie de Boer probeert in haar verhaal altijd wat humor te leggen, want de mensen moet je niet volstoppen met kennis, maar ze moeten er ook een gezellige herinnering aan over houden.

Van ouderdom, op leeftijd raken enz. wil Jannie de Boer - de Vries nog niets weten. Zolang zij nog zo vitaal is als nu, blijft ze actief met haar passie bezig. Zij houdt nog steeds lezingen en reist, met volgepakte koffers, in haar auto naar verscheidene zalen. Ze heeft het aantal lezingen beperkt tot één keer per week en met gladde wegen in de winterperiode gaat ze ook liever niet van huis.

Haar huis aan de W.A. Nijenhuisweg 8 in Katlijk staat op afspraak altijd voor belangstellenden open en elke bezoeker zal, net als ondergetekende, met verbazing om zich heen kijken en niet weten waar hij of zij eerst moet kijken en... naar luisteren, want vertellen kan Jannie!

Naast de schitterende verzameling van mevrouw De Boer lijkt het mij hier op zijn plaats om ook de schilderkunst en creativiteit van haar overleden man te noemen: in de hal kijkt de gehele familie De Boer en De Vries op de bezoekers neer. Ouders van beide kanten, zelfportretten, zonen, schoondochters en zes kleinkinderen, allen geschilderd door mijnheer De Boer, hebben een plaatsje gekregen in dit schitterende 'museum'.

Wat kan een bezoek van enkele uren een mens verrijken! Bedankt mevrouw De Boer voor uw medewerking.

Wilt u een bezoek brengen aan mevrouw De Boer dan kunt u een telefonische afspraak maken: 0513 541919

Syts Thijssen ■